

SAMEN NAAR EEN ROOKVRIJE JEUGDVERENIGING

Stappenplan

Een jeugdvereniging is een plek voor kinderen om zich uit te leven. Waar kinderen de wereld al spelend kunnen ontdekken. Kinderen kopiëren gedrag. Als kinderen in hun directe omgeving veel mensen zien roken, is de kans groter dat ze later zelf ook gaan roken. Wil jij je jeugdvereniging rookvrij maken? Of een eerste stap nemen in die richting? Met dit stappenplan kun je aan de slag.

Een rookvrije jeugdvereniging past in een breder rookbeleid in je jeugdvereniging gebaseerd op vier strategieën, namelijk educatie, omgevingsinterventies, afspraken en regels en zorg en begeleiding. Lees meer op www.gezondleven.be.

Door het rookvrij maken van je jeugdvereniging werk je mee aan een Generatie Rookvrij. Meer informatie op www.generatierookvrij.be.

Samen naar een rookvrije jeugdvereniging – stappenplan

Deze publicatie is een realisatie van het Vlaams Instituut Gezond Leven met de steun van de Vlaamse overheid.

AUTEURS:

Dries Vandenbempt, Stefaan Hendrickx, Katrijn Vandamme

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Vlaams Instituut Gezond Leven vzw
Linda De Boeck
Gustave Schildknechtstraat 9
1020 Brussel

© 2018, Vlaams Instituut Gezond Leven vzw. All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor educatieve, pedagogische en sociale doeleinden die geen commercieel oogmerk hebben, mag al het materiaal vrij gebruikt worden mits correcte bronvermelding van deze publicatie.

Gezondleven.be

Inhoud

4

Inleiding

6

Stap 1: creëer draagvlak

8

Stap 2: breng de
beginsituatie
in kaart

11

Stap 3: bepaal
prioriteiten
en doelstellingen

12

Stap 4: werk
acties uit

15

Stap 5: voer
acties uit

16

Stap 6: evalueer
en stuur bij

18

Stap 7: veranker
in het beleid

19

Bijlagen

Inleiding

Dit stappenplan wordt gelanceerd met een aantal pilootprojecten met organisaties in verschillende gemeenten. Nieuwsgierig naar praktijkervaringen van andere jeugdverenigingen? Schrijf je in voor de nieuwsbrief van Generatie Rookvrij op www.generatierookvrij.be om op de hoogte te blijven.

Wat is een rookvrije jeugdvereniging?

Een rookvrije jeugdvereniging houdt in dat er niet gerookt wordt op het hele terrein (eventueel met uitzondering van rookzones uit het zicht van kinderen). Concreet:

- › Er wordt niet gerookt op het hele terrein, zowel binnen als buiten (eventueel met uitzondering van een rookzone uit het zicht van kinderen).
- › Iedereen houdt zich aan de afspraken voor een rookvrije jeugdvereniging. Alle leiders, leden, ouders, bezoekers ...
- › Bordjes of andere signalisatie geven aan dat het terrein rookvrij is. De rookvrije afspraken staan in het reglement van de jeugdbeweging.
- › Ook de e-sigaret valt onder deze afspraken. Dat vergemakkelijkt de naleving van de afspraken en zorgt voor duidelijkheid.

Een rookvrije jeugdvereniging wordt aanbevolen. Is volledig rookvrij nog niet haalbaar? Neem dan al een eerste stap richting een rookvrije jeugdvereniging.

Waarom een rookvrije jeugdvereniging?

In het lokaal, tenten en andere afgesloten ruimten is roken wettelijk niet toegelaten. Buiten op de terreinen mag dat wel, terwijl veel kinderen en jongeren een groot deel van hun tijd daar doorbrengen. Kinderen kopiëren gedrag. Zeker van mensen naar wie ze opkijken, zoals leiding, animatoren en ouders.

Als kinderen volwassenen zien roken, dan wekt dit de indruk dat roken normaal is en aangenaam kan zijn. Dat roken misschien wel een onderdeel van het leven is. In plaats van een dodelijke verslaving. Door je terrein rookvrij te maken, ook buiten, geef je kinderen het goede voorbeeld en maak je hen weerbaarder om later zelf niet te beginnen roken. Meer redenen om te kiezen voor een rookvrije jeugdvereniging vind je in de Argumentatiefiche op www.generatierookvrij.be.

Steentje bijdragen aan een Generatie Rookvrij

Het rookvrij maken van je jeugdvereniging of een eerste stap in die richting draagt bij aan een Generatie Rookvrij. Deze beweging werkt toe naar een samenleving waar kinderen kunnen opgroeien zonder blootgesteld te worden aan tabaksrook en de verleidingen om te beginnen roken.

Elke week worden honderden kinderen en jongeren verslaafd aan roken. Ieder kind is er een te veel. Door samen het goede voorbeeld te geven en de omgeving waar kinderen komen rookvrij te maken, kunnen we ervoor zorgen dat kinderen niet in de verleiding komen. Iedereen kan daar een steentje aan bijdragen.

Op de website van Generatie Rookvrij zijn materialen beschikbaar die je kunt gebruiken om je terrein rookvrij te maken of om een eerste stap in die richting zetten. Bijvoorbeeld met posters en flyers.

Gebruik het logo van Generatie Rookvrij en geef aan dat jij meewerkt aan een rookvrije generatie voor kinderen en jongeren.

Ga je voor een rookvrije jeugdvereniging, eventueel met enkele rookzones die zich uit het zicht van kinderen en jongeren bevinden? Vraag dan het label aan en laat zien dat je rookvrij bent.

Lees meer op www.generatierookvrij.be.

Rookvrij in 7 stappen

In 7 stappen maak je je jeugdvereniging rookvrij of zet je een eerste stap in die richting. In bijlage 1 vind je een lijst waar je de stappen die je hebt doorlopen kunt afvinken. De stappen zijn:

STAPPENPLAN GEZOND LEVEN

© VLAAMS INSTITUUT GEZOND LEVEN 2018

Stap 1: Creëer draagvlak

Je wilt je steentje bijdragen om kinderen rookvrij te laten opgroeien, zonder de verleidingen van tabak. Je wilt op weg gaan naar een rookvrij terrein. Dat is fantastisch. Voor je aan de slag gaat, is het belangrijk om draagvlak te creëren. Want met een beetje steun krijg je zoveel meer gedaan! Een breed draagvlak zorgt ervoor dat:

- › iedereen zich gehoord en betrokken voelt;
- › iedereen gemotiveerd is om voor een rookvrije jeugdvereniging te gaan;
- › het project een vaste plaats krijgt en het echt 'leeft'.

Hoe draagvlak creëren?

Leg uit waarom je wilt gaan voor een rookvrije jeugdvereniging. Door aan verschillende mensen uit te leggen waarom je wilt stappen nemen naar een rookvrije jeugdvereniging, zorg je ervoor dat er een breed draagvlak is. Dat zal de handhaving en het proces vergemakkelijken. Leg uit dat de vereniging kinderen op die manier het goede voorbeeld kan geven en iedereen in een gezonde omgeving wil laten spelen en plezier maken.

Als je uitleg geeft en zelf overtuigd bent van een rookvrije jeugdvereniging, dan zullen mensen het belang ervan inzien en er zelf ook stappen voor willen zetten. Maak gebruik van de argumentatiefiche op www.generatierookvrij.be. Daarin vind je verschillende redenen en veelgestelde vragen die je kunnen helpen om mensen warm te maken om mee te doen.

Welke personen spreek je aan? Denk onder meer aan:

Bestuur en leiding van de jeugdvereniging

Zij spelen een cruciale rol. Zij beslissen om stappen te zetten naar een rookvrij terrein. Ook zullen ze belangrijke figuren worden bij het naleven van de afspraken die gemaakt worden rond de rookvrije jeugdvereniging. Het is belangrijk dat zij het goede voorbeeld geven.

Wat kun je doen om hen te overtuigen?

- › Stuur een **brief, mail of bericht** naar enkele leden van het bestuur of de leiding. Een voorbeeldmail kun je terugvinden op [www.generatierookvrij.be](#).
- › Voer een **gesprek** met een aantal leden van de leiding na een activiteit.
- › Geef op een bestuursvergadering of leidingoverleg een **presentatie** met argumentatie over de rookvrije jeugdvereniging. Er is een presentatie beschikbaar op www.generatierookvrij.be om je daarbij te helpen.
- › Deel een **voorbeeld van een andere jeugdvereniging** dat rookvrij is met hen. Verschillende voorbeelden vind je terug op de website van Generatie Rookvrij.

Leden

Zij moeten mee zijn met het verhaal. Zeker de oudere leden. Want zij zijn belangrijk bij het naleven van de afspraken. Wat kun je doen om hen te overtuigen?

- › **Stuur hen een mail of bericht** met de argumentatie wat er van hen verwacht wordt.
- › Voer een persoonlijk **gesprek** waarin je de reden om rookvrij te gaan aanhaalt.

Ouders van leden, derden ...

De steun van (groot)ouders en derden kun je zeker ook gebruiken. Zij zullen de nieuwe afspraken moeten naleven. Overtuig ook hen om mee te stappen in dit verhaal.

Wat kun je doen om hen te overtuigen?

- › Stuur een **brief, mail of bericht** met de afspraken, de motivatie daarvoor en wat er van hen verwacht wordt.
- › Voer een persoonlijk **gesprek** met hen als ze hun kinderen komen halen.

Tips bij het creëren van draagvlak voor een rookvrije jeugdvereniging

- › Communicatie is de sleutel tot succes. Geef regelmatig updates. Benader het onderwerp positief. Spreek altijd van 'rookvrij' en niet van een rookverbod. Koppel altijd terug naar de reden waarom je rookvrij gaat en verwijst naar Generatie Rookvrij: we willen kinderen het goede voorbeeld geven. Want kinderen kopiëren gedrag, ook roken. Daarnaast willen we dat iedereen hier op een gezonde manier kan spelen en leren. Je kunt daarvoor ook de argumentenfiche gebruiken die je terugvindt op www.generatierookvrij.be.
- › Luister naar de feedback van sceptici en gebruik die om je rookvrije jeugdvereniging te verbeteren.
- › Draagvlak creëren doe je niet in één dag. Je zult ongetwijfeld weerstand ondervinden, maar dat is absoluut geen reden om op te geven. Neem je tijd.
- › Sluit aan bij een bestaand beleid. Je kunt bijvoorbeeld de link leggen met de educatieve functie van je jeugdvereniging of de link tussen roken en afval of een veilig speelklimaat.

Je bent klaar om stappen te zetten richting een rookvrije jeugdvereniging

Wil je stappen zetten richting een rookvrije jeugdvereniging? Dan kun je starten.

Plaats het als vast agendapunt op een bestaand overleg. Is er de capaciteit, dan kun je een werkgroep oprichten met enkele enthousiastelingen die hun schouders eronder willen zetten. Probeer in die groep een mix te hebben van bestuur, ouders, leiding ...

Stap 2: Breng de beginsituatie in kaart

In deze stap ga je na wat er nodig is om tot een rookvrije jeugdvereniging te komen. Heb je al iets gedaan in het verleden rond roken? Wat heb je daaruit geleerd? Zo doe je gerichte acties en haal je het gewenste resultaat.

Verzamel meningen

Niet iedereen zal even enthousiast zijn over een rookvrije jeugdvereniging. Verzamel daarom de meningen van verschillende betrokkenen: ouders, leden, leiding ... Wat denken zij van een rookvrije jeugdvereniging?

Meningen kun je op verschillende manieren verzamelen. Enkele mogelijkheden:

- › Ga eens praten met een aantal ouders, leden en leiders, bijvoorbeeld tijdens de pauze van activiteiten of als de leden opgehaald worden.
- › Vraag tijdens een overleg naar de meningen van de leiding, leden, ouders ...
- › Werkt de vereniging met sociale media? Verspreid een online vragenlijst om de meningen te verzamelen.

Het sjabloon kan je helpen om de meningen op te lijsten:

Wat leeft er bij ons?

Schrijf op door wie, waar en wanneer er vooral gerookt wordt. (Bekijk zeker ook eens waar er veel peuken liggen.)

Hoe staat men tegenover het rookvrij maken van het terrein?

Wat zijn de belangrijkste vragen die we kregen over het plan om de jeugdvereniging rookvrij te maken?

De vragen komen van leiding, ouders ...	Deze vraag was:

Wat zijn veelgehoorde bezwaren?

De bezwaren komen van leiding, ouders ...	Deze bezwaren waren:

Wat zijn veelgehoorde positieve reacties?

De positieve reacties komen van leiding, ouders ...	De positieve reacties:

Wat doe je al?

Het kan zijn dat je al iets doet rond roken. Maak daarvan een korte olijsting. Zo kun je zien hoever je staat en welke acties je kunt ondernemen. Schrijf ze in het onderstaande sjabloon. Deze vragen kunnen je helpen bij het invullen van het sjabloon:

- › Heb je afspraken over roken op het terrein of tijdens activiteiten?
- › Hangen er affiches of posters op die roken ontmoedigen? Of is er signalisatie om niet te roken op rookvrije plaatsen?
- › Zijn de asbakken rond het terrein weggenomen of is er een aparte, duidelijk aangeduide rookzone?
- › Worden de leden, hun ouders en de leiding gestimuleerd om het goede voorbeeld te geven als het over roken gaat?

Waar staan we vandaag?

De huidige afspraken rond roken:

Beschrijf of kopieer hier de huidige afspraken of het huidige beleid rond roken:

Welke acties hebben we al ondernomen?

Schrijf voor jezelf kort op wat je geleerd hebt uit dingen die je in het verleden gedaan hebt. Hou daar rekening mee als je nieuwe acties opzet.

Stap 3: Bepaal prioriteiten en doelstellingen

Het is niet verstandig om halsoverkop je terrein rookvrij te maken. Wat is er nodig om het goed aan te pakken?

Wat wil je bereiken? Formuleer doelstellingen

Ben je klaar om direct te gaan voor een volledig rookvrij terrein (met eventueel rookzones uit het zicht van kinderen)? Dan kun je het onderstaande voorbeeld van een doelstelling gebruiken.

Hoofddoelstelling:

Vanaf [datum] maakt [naam jeugdvereniging] zijn terreinen rookvrij. Kinderen kopiëren gedrag, ook rookgedrag. Daarom vragen we om op heel het terrein / op heel het terrein met uitzondering van de aangeduide rookzones niet te roken (ook geen e-sigaretten). Deze afspraak is van toepassing 24 uur per dag en 7 dagen per week voor iedereen die het terrein betreedt. Zo worden onze kinderen niet blootgesteld aan rook en wordt roken voor hen minder aantrekkelijk.

Heb je gemerkt in stap 2 dat een volledig rookvrij terrein nog niet haalbaar is? Zet dan een eerste stap in de goede richting. Deze eerste stap wordt dan je doelstelling:

- › Een eerste rookvrij weekend.
- › Niet roken in kledij of uniform van de jeugdvereniging.
- › Niet roken door de leiding in het bijzijn van kinderen.
- › ...

Let daarbij wel op dat je de doelstelling kunt meten (bv. iedereen in uniform). Maak de doelstelling ook tijdsgebonden (bv. vanaf 1 september).

Stap 4: Werk acties uit

Nu krijgt je rookvrije jeugdvereniging echt vorm.

Welke acties onderneem je om de doelstelling van stap 3 te realiseren? Om de kans op het halen van de doelstelling zo groot mogelijk te maken, kun je het best voor een mix van verschillende acties kiezen. Die acties zijn:

Maak nieuwe afspraken over rookvrij zijn

- › Stel nieuwe afspraken op. Kies voor duidelijke afspraken, bij voorkeur zonder uitzonderingen. Duidelijke afspraken communiceren gemakkelijker en worden beter nageleefd.
- › Als je wilt, kun je deze afspraken ook nog eens aftoetsen bij ouders ... Bijvoorbeeld tijdens de pauze van activiteiten of op een bezoekersdag op kamp.
- › Neem de nieuwe afspraken rond roken eventueel op in het reglement.

Spreek een procedure af voor handhaving

Wat als een lid, leider of ouder zich niet aan de nieuwe afspraak houdt? Denk daar vooraf eens over na.

- › Leg vooraf vast wie de rokers aanspreekt.

Leg de leiding uit welke rol ze hebben in het aanspreken van mensen en hoe ze dat kunnen doen. Dat kan via een agendapunt op een overleg of via mail gecommuniceerd worden. Besteed daar de eerste weken na de invoering extra tijd en aandacht aan. Door dat in het begin zorgvuldig te doen zullen de afspraken meer nageleefd worden.

- › **Het vriendelijk aanspreken van mensen die roken op het terrein is belangrijk.** Doe dat direct als je iemand ziet roken, niet achteraf. Wees discreet en loop even naar de persoon toe.
  - Ga ervan uit dat de persoon niet op de hoogte is van de nieuwe afspraken. Een mogelijke manier om te beginnen is de persoon vragen of hij op de hoogte is van de nieuwe afspraken.
  - Vertel over de nieuwe afspraken, waar er wel of niet gerookt mag worden en waarom het terrein rookvrij is. Leg de nadruk op het gedrag dat je wilt dat de persoon stelt.
  - Voer geen discussie over de nieuwe afspraken. Als de persoon bezwaren heeft, maak hem dan duidelijk bij wie en hoe hij die kan melden. Bijvoorbeeld door een mail te sturen naar iemand van de leiding.
- › Vraag aan ouders en leden om elkaar te herinneren aan de nieuwe afspraken en waarom die afspraken er zijn.

Communiceer de afspraken op tijd

Voor je de afspraken invoert, breng je iedereen op de hoogte. Laat aan iedereen weten wat de nieuwe afspraken zijn en wat er van hen verwacht wordt.

- ▶ Bedenk hoe je iedereen in de jeugdvereniging (ook ouders en bezoekers) op de hoogte stelt van de nieuwe afspraken en wat er van hen verwacht wordt. Gebruik daarvoor de communicatiemiddelen van je vereniging zoals website, e-mail, Facebook, WhatsApp ... Er zijn verschillende materialen beschikbaar op www.rookvrijgeneratie.be om je te ondersteunen. Spreek ook zeker af bij wie mensen terecht kunnen met vragen.
- ▶ Vergeet niet om externe partners in te lichten. Denk maar aan de gemeente ... Ook zij moeten zich aan de nieuwe afspraken houden. Geef eventueel een voorstelling op de jeugdraad van de gemeente.
- ▶ Maak gebruik van lokale media (zoals het gemeenteblad) om aan iedereen te laten weten dat je gaat voor een rookvrije jeugdvereniging. Neem contact op met of stuur een persbericht naar de lokale media, het dagblad, het lokale magazine ... En neem contact op met de gemeente voor een artikel in het gemeenteblad. Zo krijgt je vereniging veel positieve aandacht.
- ▶ Communiceer op een positieve manier:
  - Praat over 'rookvrij', niet over een rookverbod.
  - Verwijs naar Generatie Rookvrij en leg uit dat je het goede voorbeeld wilt geven aan kinderen en hen wilt beschermen.
  - Benoem expliciet dat de nieuwe afspraken niet bedoeld zijn tegen rokers, maar wel om kinderen het goede voorbeeld te geven.
  - Wijs op feiten. Zoals het feit dat kinderen gedrag kopiëren, ook rookgedrag. Zien roken doet later ook zelf roken.
  - Verplaats je in de persoon met wie je communiceert. Wat speelt er voor hem? Bijvoorbeeld een roker die het gevoel heeft dat zijn vrijheid aangetast wordt.
  - Bedenk dat rokers die weerstand bieden vaak spreken vanuit hun verslaving. Dat betekent dat geen enkele reden hen zal overtuigen. In dat geval werkt het beter om de knoop door te hakken en hen vriendelijk te verzoeken mee te werken.
  - Rokers hoeven niet te stoppen om een rookvrije omgeving te realiseren.

Signalisatie en veranderingen aan het terrein

Welke veranderingen zijn er nodig op het terrein om ervoor te zorgen dat de doelstelling gehaald wordt?

- ▶ Haal asbakken weg van plaatsen die rookvrij zijn.
- ▶ Hang borden en signalisatie op. Zeker op plaatsen waar vroeger veel gerookt werd. Ga je voor een rookvrij terrein? Vraag dan het label van Generatie Rookvrij aan en laat zien dat je terrein rookvrij is. Dat kun je doen op www.generatierookvrij.be.
- ▶ Huur je het terrein? Betrek dan zeker de eigenaars van het terrein bij de veranderingen aan het terrein.

Stoppen met roken

Mensen hoeven niet te stoppen met roken om een rookvrije jeugdvereniging te realiseren. Maar een rookvrije jeugdvereniging kan rokers wel motiveren om te stoppen met roken. De mensen die willen stoppen met roken kun je hulp aanbieden. Dat doe je door hen door te verwijzen naar:

- › www.tabakstop.be, waar een overzicht terug te vinden is van de verschillende rookstopmogelijkheden;
- › www.tabakologen.be, waar je een tabakoloog in je buurt kunt vinden. Dat is iemand die een opleiding gevolgd heeft om mensen te helpen om te stoppen met roken;
- › www.smartstop.be, waar jongeren tot 20 jaar informatie vinden over stoppen met roken en zich kunnen inschrijven voor een rookstopprogramma op maat van hen.

Onthoud: rokers blijven welkom. Je vraagt ze alleen om rekening te houden met de nieuwe afspraken. Hoe duidelijker de nieuwe afspraken zijn, hoe meer bekend ze zijn, hoe beter ze nageleefd zullen worden.

Stel een planning op

Zodra het duidelijk is welke acties je moet uitvoeren, bundel je ze in een plan. De planning je wegbeschrijving of draaiboek, dus wees zeker concreet genoeg. In je plan moet zeker het volgende staan:

- › Wie is verantwoordelijk voor de actie?
- › Wat is de timing van de actie?
- › Eventueel het budget dat je voor deze actie hebt.

Het onderstaande helpt je om de actie uit te werken:

Actie:

Geef de actie een concrete titel. Bijvoorbeeld: er worden bordjes bij de ingang en op goed zichtbare plaatsen op het terrein geplaatst.

Verantwoordelijke van de actie:

Wie is verantwoordelijk voor de actie? Bijvoorbeeld: leider Jan.

Timing:

Wat is de timing van deze actie? Bijvoorbeeld: twee maanden voor de invoering van de rookvrije jeugdvereniging: plaatsen van de bordjes bepalen + hoeveel (taak uitgevoerd door Jan); anderhalve maand vooraf bestelling plaatsen (taak uitgevoerd door Jan); dag voor invoering borden plaatsen (door Jan en Kwinten).

Kostprijs:

Wat is het geschatte budget? Bijvoorbeeld: de kosten van de borden.

Stap 5: Voer de acties uit

Tijd voor actie.

Voer je acties uit aan de hand van je planning. Het kan nuttig zijn om iemand aan te duiden die de acties coördineert, zodat het actieplan gevolgd wordt. Zo kan er bijgestuurd worden mocht dat nodig zijn.

Bij het uitvoeren van de acties is de manier van communiceren belangrijk. Besteed daar dus voldoende aandacht aan.

Kies een goed moment van invoeren

Wanneer ga je de nieuwe afspraken invoeren? Kies een gepast moment:

- › bij de start van een nieuw werkingsjaar
- › bij een groot evenement, een feest of na het kamp
- › bij veranderingen aan het terrein, of bij verbouwingen

Er zijn verschillende momenten waarop je de nieuwe afspraken kunt invoeren. Maar maak er zeker een feestelijk moment van.

Stap 6: Evalueer en stuur bij

Lukt het met de nieuwe afspraken? Evalueer het resultaat, maar ook het proces ernaartoe, en stuur eventueel bij. Er zijn verschillende manieren om te evalueren. Je kunt dat bijvoorbeeld doen aan de hand van een fiets:

Daarbij stel je de volgende vragen:

- › **Kilometerteller:** Is de doelstelling gehaald?
- › **Trappers:** Wat zijn de redenen daarvoor? Zijn mensen voldoende geïnformeerd en zijn de afspraken voldoende duidelijk?
- › **Dynamo:** Wat was de motor? Wie was de drijvende kracht? Bijvoorbeeld de werkgroep, iemand van de leiding ...
- › **Remmen:** Wat kon er beter? Wat remde af?
- › **Bagagedrager:** Was iedereen mee? Houden mensen zich aan de afspraak? Is de handhaving goed gelopen?
- › **Licht:** Waar wil je nog een licht over laten schijnen of wat wil je nog verder onderzoeken? Was er voldoende signalisatie en communicatie?
- › **Wielen:** Waar rij je naartoe? Wat is de volgende stap naar een geheel rookvrij terrein? Welke lessen neem je mee?
- › **Stuur:** Hoe kunnen we bijsturen? Welke aanpassingen zijn er nodig?

Hoe evalueren?

De informatie kun je op verschillende manieren verzamelen.

- › Praat met een aantal ouders, leden en leiders, bijvoorbeeld tijdens de pauze van activiteiten of op de bezoekersdag van het kamp.
- › Bespreek de actie op een overleg met de leiding.
- › Werkt de vereniging met sociale media? Verspreid een online vragenlijst om de informatie te verzamelen.

Stap 7: Veranker in het beleid

Een rookvrije jeugdvereniging is niet iets wat op zichzelf staat. Het past in een breder beleid.

Maak de link tussen rookvrij en een gezond en veilig speelklimaat. Denk aan acties die je al doet rond beweging, gezonde voeding, niet pesten ... Lees meer op www.gezondleven.be.

Of maak de link met brandveiligheid. Als je dan communiceert rond brandveiligheid, kun je leden en ouders van de vereniging eraan herinneren dat je rookvrij bent.

Bijlagen

Bijlage 1: Vink af naar een rookvrije jeugdvereniging

Stap 1: Creëer draagvlak

- Bij bestuur en leiding.
- Bij leden.
- Bij ouders en derden.
- Er is een werkgroep opgericht of komt als vast punt aan bod op een ander overleg.

Stap 2: Breng de beginsituatie in kaart

- Meninge zijn verzameld.
- Alles wat we doen rond rookvrije omgevingen is opgelijst.

Stap 3: Bepaal prioriteiten en formuleer doelstellingen

- We weten wat we willen bereiken. Volledig rookvrij (met rookzones uit het zicht van kinderen) of een eerste stap in die richting.

Stap 4: Werk acties uit

- Er zijn acties uitgewerkt.
- De acties zijn gepland.

Stap 5: Voer acties uit

- Een gepast moment van invoeren is bepaald.
- De acties zijn op tijd gecommuniceerd.

Stap 6: Evalueer en stuur bij

- De acties zijn geëvalueerd.
- De acties worden bijgestuurd.

Stap 7: Veranker in het beleid

- We pluggen de rookvrije jeugdvereniging in een breder gezondheidsbeleid.